

Federatienieuws

VOORZITTERSCOLUMN

System meltdown

Over twintig jaar bestaat het woord werkloosheid niet meer', aldus Rob van de Star, de man achter Croqger, het netwerk voor het uitwisselen van klussen.¹ Volledige werkgelegenheid behoort al jaren tot het verleden. Mag ik een suggestie doen? Kan het woord 'arbeidsongeschikt' bij gelegenheid ook met het vuilnis mee?

Werkloosheid en arbeidsongeschiktheid. Communicerende vaten; lood om oud ijzer. De overeenkomst tussen beide is: geen job! Wie wel een baan heeft, houdt dat doorgaans ondanks eventuele fysieke en psychische sores gewoon vol. Maar stel: u raakt werkloos. Ik wed dat u diezelfde sores dan vroeg of laat gebruikt als een kapstok om uw arbeidsongeschiktheid aan op te hangen. Zou ik ook doen, zeker als ik 60+ was. Of 50+.

We zitten vastgeroest aan sociale wetgeving uit de vorige eeuw. Dat zegt dat u alleen arbeidsongeschikt kunt zijn op basis van ziekte. Maar wat is ziekte in deze tijd nog waard? Iedereen heeft wel een ziekte (of twee). Alles vervloeit. Alles is ook psychisch. De bewijzen vliegen je om de oren: 'stress grootste oorzaak verzuim onder jongeren'.² Of deze: 'mantelzorgers melden zich vaker ziek op het werk'.³ De dagelijkse praktijk. U bent werkloos, op leeftijd, krijgt kanker, maar kunt na een tijdje opgelucht ademhalen. In remissie. U wordt hersteld verklaard. Welke werkgever neemt u aan? Waar zijn de banen? U mag zich vervoe-gen bij de Sociale Dienst. Of probeer het maar als zzp'er. Zonder arbeidsongeschiktheidsverzekering, dat wel. Uw buurvrouw, een leeftijdgenoot, is ook werkloos geworden na de zoveelste reorganisatie. Zij is er helemaal van in de put geraakt. Bij de WIA-poort zit ze nog zo beroerd in haar vel dat ze wordt geaccepteerd: voorlopig nog wel arbeidongeschikt,

met dank aan de ggz. Volledige uitkering. Stevige kans dat haar dossier nooit meer opnieuw wordt bekeken. Het is immers al jaren woekeren met de keuringscapaciteit. Sommigen noemen dit maatwerk, anderen willekeur. Iedere ambtenaar of professional die met werklozen en arbeidsongeschikten te maken heeft adviseert ongetwijfeld naar eer en geweten. Maar... ziet u een gerechtvaardigd verschil in de uitkomst van de behandeling van deze onfortuinlijke werkloze burens?

We geraken met het paradigma 'ziekte' steeds verder in het slop. Als discriminerende factor tussen werkloosheid en arbeidsongeschiktheid voldoet het niet meer. De gevolgen zijn ook niet uitgebleven. Zo liep het aantal Wajongers onvoorzien op tot een kwart miljoen, op conto van ontwikkelingsstoornissen. Dankjewel Den Haag. Daar besloot men in 2004 ook om de publieke arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAZ) af te schaffen. Van de ruim 800.000 zzp'ers loopt nu twee derde rond zonder arbeidsongeschiktheidsverzekering.^{4 5}

Tja, ADHD-kenmerken zijn dan wel een pre als je zelfstandig ondernemer bent, maar verwacht geen blij onthaal bij de particuliere verzekeraar. Zouden we nu een nieuw sociaal zekerheidsstelsel opbouwen dan zouden we dat geheel helemaal anders doen. Het huidige staketsel met over elkaar buitelandse aanpassingen is nauwelijks nog rechtvaardig en efficiënt te noemen. Op papier misschien wel, maar als je de casuïstiek induikt weet je wel beter. Te veel schijnnuance, te veel vakjes en te veel heen-en-weergeschuif ertussen. Een drastische herbezinning is nodig. Ook op het ziektebegrip! Wie pakt deze handschoenen voortvarend en ten principale op?

De voetnoten vindt u bij deze column op medischcontact.nl

“

JIM FAAS

Drastische herbezinning op het ziektebegrip nodig

Jim Faas
voorzitter NVVG